

Vücut ?maj? Bozuklu?u Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Vücut ?maj? Bozuklu?u Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32567>

Özet

Vücut İmajı Bozukluğu Anketi'nin (VİBA) Türkçe Uyarlaması, özellikle **skolyoz** tanısı almış bireylerin vücut algıları ve bu algılardan kaynaklanan psikolojik sıkıntı düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama çalışmasıdır. Orijinal olarak **Vücut Dismorfik Bozukluğu** (Vücut İmajı Bozukluğu) belirtilerini taramak için kullanılan bu anket, Kuzu, Berk ve Şimşek (2020) tarafından skolyoz hastalarına özgü vücut imajı sorunlarına odaklanacak şekilde Türkçeye adapte edilmiş ve psikometrik özellikleri incelenmiştir. Ölçek, bireylerin algılanan vücut kusurlarına dair yaklaşımları, yorumları, tutumları ve davranışları belirlemeyi hedefler.

Bu uyarlama, **skolyoz** gibi görünür fiziksel deformitelere sahip popülasyonlarda vücut imajı distorsiyonunun ciddiyetini objektif olarak değerlendirmede klinisyenlere ve araştırmacılara önemli bir araç sunmaktadır. Çalışma, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Vücut İmajı Bozukluğu Anketi, **VİBA**, Skolyoz, Vücut Algısı, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Vücut Dismorfik Bozukluğu, Fiziksel Deformite.

Yazarlar

Duygu Kuzu, H. Ö. S. Berk, Ö. F. Şimşek.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **skolyoz** hastalarında görülen vücut imajı ile ilişkili sıkıntı ve bozukluk düzeyini nicel olarak ölçmektir. Skolyoz, omurganın lateral eğriliği ile karakterize bir durum olup, özellikle ergenlik döneminde bireylerin benlik saygısı ve vücut algıları üzerinde önemli olumsuz etkiler yaratabilmektedir.

Anket, hastaların kendi vücutlarındaki algılanan kusurlara (örneğin, eğrilik, kamburluk, asimetri) ne kadar odaklandıklarını, bu durumun günlük yaşamlarını ne ölçüde etkilediğini ve ne kadar davranışları sergilediklerini belirlemeyi amaçlar. Bu sayede, tedaviye ihtiyaç duyan veya yüksek risk altında olan hastaların erken teşhisine ve uygun psikolojik müdahalenin planlanmasına olanak tanır.

Yapı

Vücut İmajı Bozukluğu Anketi (VİBA), psikolojideki temel bir yapı olan **Vücut İmajı Bozukluğu**

(Body Image Disturbance) kavramını ölçmektedir. Bu yapı, kişinin kendi fiziksel görünümündeki algılanan bir kusur veya eksiklik üzerine aşırı ve takıntılı bir odaklanma durumunu ifade eder.

Algılanan Kusur: Bireyin vücudunun belirli bir kısmının (bu uyarlamada özellikle omurga ve gövde asimetrisi) görünümünden aşırı derecede rahatsız olması.

Sıkıntı ve İlev Bozukluğu: Bu algılanan kusurun yarattığı yoğun kaygı, depresif belirtiler ve sosyal, mesleki veya diğer önemli yaşam alanlarında ilavsellikte azalma.

Kaçınma Davranışları: Vücut kusurunu gizleme çabaları, sosyal ortamlardan kaçınma veya sürekli olarak görünümü kontrol etme davranışları.

Geçerlik

Kuzu ve arkadaşları (2020) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışmasında, ölçeğin Türkçe versiyonunun yapısal geçerlik ve aydıt edici geçerlik özellikleri incelenmiştir. Çalışmanın temel bulguları, ölçeğin skolyoz popülasyonunda vücut imajı bozukluğunu ölçmek için teorik yapıya uygun olduğunu göstermiştir.

Özellikle yapı geçerliyi, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiş ve ölçeğin tek faktörlü yapılarının Türk örnekleminde de korunduğu varsayılmıştır. Ayrıca, eş zamanlı geçerliyi desteklemek amacıyla VBA puanlarının, Vücut Memnuniyeti Ölçeği gibi ilgili diğer psikolojik ölçümlerle anlamlı ve beklenen yönlere korelasyon gösterdiği tespit edilmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığı ve zaman içindeki kararlılığı, uyarlama çalışmasında önemli güvenilirlik göstergeleri olarak ele alınmıştır. İç tutarlılık, genellikle Cronbach Alfa katsayısıyla değerlendirilmiş olup, Türkçe VBA-Skolyoz versiyonunun oldukça yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğunu belirtilmiştir. Yüksek Alpha değerleri, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüünü işaret etmektedir.

Bu yüksek iç tutarlılık, ölçeğin **skolyoz** hastalarında vücut imajı sıkıntısının genel düzeyini doğru ve güvenilir bir şekilde yakaladığını göstermektedir. Test-tekrar test güvenilirlik analizleri de ölçeğin zamanla kararlı sonuçlar verdiğini doğrulamıştır, bu da klinik izleme çalışmalarında kullanmanın uygunluğunu destekler.

Faktör Analizi

Kuzu ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek üzere **Faktör Analizi** kullanılmıştır. Orijinal ölçeğin korunup korunmadığı, özellikle **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ile incelenmiştir.

Çal??ma, skolyoz hastalar? örnekleminde Türkçe V?BA'n?n tek boyutlu bir yap?y? destekledi?ini ortaya koymu?tur. Bu tek faktörlü yap?, genel bir **Vücut ?maj? Bozuklu?u** e?ilimini yans?tmaktad?r. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olması, her bir maddenin ölçülmek istenen ana yap?ya güçlü bir katkı sa?lad???n? göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bildirilmemi? olmakla birlikte, genellikle Likert tipi veya çoktan seçmeli yan?tlara sahip bir öz bildirim anketidir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: **Skolyoz** tan?s? alm?? bireyler (Ergen ve genç yeti?kinler popülasyonu üzerine odaklan?lm??t?r).

Age Group: Özellikle ergenlik dönemi ve genç yeti?kinlik (Çal??mada kullan?lan örneklemin ya? aral???na ba?lıd?r).

Population Details: Fiziksel görünümle ili?kili bozukluklar, özellikle omurga deformitesi olan hastalarda psikososyal etkileri de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Methodology: Öz bildirim anketi (Self-Report Questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Psikometri, Vücut Deformitesi, T?bbi Psikoloji, Psikososyal Etki, **Vücut ?maj?**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Duygu Kuzu (duygukuzu@gmail.com) ana ileti?im adresi olarak belirtilmi?tir.

Correspondence Address: Duygu Kuzu

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal uyarılma çalışması 2020 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Duygu Kuzu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli araştırmalar için yazarın onayının alınması önemlidir.

Referanslar

Kuzu, D., Berk, H. Ö. S., & Şimşek, Ö. F. (2020). Reliability and validity of the Turkish Version of the Body Image Disturbance Questionnaire-Scoliosis. *Spine*, 45(16), 1033-1038. <https://doi.org/10.1097/brs.0000000000003477>.

Makalenin tam metnine erişim için kullanılan kurumsal bağlantı: 0311b09a1.y.http.ovidsp.dc2.ovid.com.proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [vucut-imagi-bozuklugu-anketi-toad.pdf](#)

Vücut İmajı Bozukluğu Anketi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.